

Het verzamelen en gebruik van Zonnedauw II

door G. Houtman

Het is prettig om op een voor Natura geschreven artikel reacties te ontvangen. Je weet dan dat het artikel gelezen is en je niet voor niets een deel van je vrije tijd aan dit werk hebt gegeven. Na het in het september-nummer 1980 van Natura voorkomende artikel over Zonnedauw kreeg ik heel wat mondelinge en schriftelijke reacties. De redacteur gaf me de gelegenheid naar aanleiding hiervan nog eens over hetzelfde onderwerp te schrijven.

Eén van onze leden schreef me dat hij in Zwitserland een gesprek had gehad met een bedrijfsleider van een kruidenbedrijf gedreven door antroposofen. De man was Nederlander, afkomstig uit Nieuwkoop. Uit het gesprek bleek dat nog vrij veel Zonnedauw nodig was voor het maken van geneesmiddelen. Hij had 7 kg nodig en verwachtte dat hij die uit Nieuwkoop zou kunnen krijgen. Dat de plant beschermd was, wist hij, maar daar trok hij zich niets van aan. (Ons lid heeft bij zijn terugkomst in ons land de V.t.B.v.N. op de hoogte gesteld van dit verzamelplan). Op een vraag waarom men het materiaal voor de geneesmiddelen niet kweekte, bleek dat het veel goedkoper was het in de natuur te verzamelen, al kreeg men daar hier en daar al moeite mee, dit o.a. in de Vogezen bij het verzamelen van *Arnica*.

Uit een brief van de Heer K. A. Biermasz, apotheker te Arnhem, die mij gegevens zond over de werkzame bestanddelen van Zonnedauw, ontleen ik het volgende:

'Als bestanddeel noemt U terecht o.a. het pepsine-achtige ferment, dat eiwit verteert. Of dit ferment in de bereide preparaten nog een rol kan spelen als slijmabrekend middel bij hoest is zeer de vraag. Bij drogen van het plantje kan dit enzym mogelijk reeds verloren zijn gegaan, en of het nog werkzaam is in de alcoholische preparaten welke van het verse plantje bereid worden, is te betwijfelen, omdat de aanwezigheid van alcohol vele chemische reacties in de weg staat. Als het enzym in onze maag komt, wordt het ongetwijfeld afgebroken en onwerkzaam. De geneeskrachtige werking zal waarschijnlijk in hoofdzaak op rekening komen van de naphthochinonen (plumbagine, droseron en hydrodroseron) welke een zwak antibiotische en mogelijk ook een krampstillende werking hebben. Voorts zijn bij *Drosera* gevonden looistofachtige stoffen en cyanogene verbindingen.'

'Gelukkig zijn de *Drosera*-soorten in ons land beschermd. Er is vroeger teveel onoordeelkundig geplukt. Het plantje laat zich moeilijk kweken. Waarschijnlijk komt het plantenmateriaal thans uit O.-Europa. *Drosera* wordt ook in de homoeopathie toegepast in vrij geconcentreerde vormen. Door de vaccinatie is kinkhoest vrijwel geheel in ons land verdwenen. De toepassing van *Drosera* bij long-t.b.c. is verlaten, omdat de moderne medicus over snelwerkende, doelgerichte antibiotica beschikt, welke nauwkeurig te doseren zijn.' Tenslotte nog blz. 13 uit 'Afbeeldingen der Artsenij-gewassen met derzelver Nederlandsche en Latynsche Beschrijvingen.', uitgegeven 'Te Amsterdam Bij J. C. SEPP en ZOON MDCCC'.

P L A A T DXII.

12

RONDBLADIG ZONNEDAAUW.	DROSERA ROTUNDIFOLIA
De <i>Vide</i> CLASSE.	CLASSIS <i>ita.</i>
Zie LINNÆUS <i>Nat. Hist.</i> door HOUTTUIGN, <i>Ild</i> <i>Deel VIIIste St.</i> , bl. 288.	Conf. LINNÆI <i>Sijst. Nat. Ed.</i> GMELINI, <i>Tum. Ildi Part.</i> <i>Ima. pag. 511.</i>
ZONNEDAAUW met de Bloemsteel- jes uit den Wortel, en Schijfronde Bladen.	DROSERA Scapis radicatis, Foliis orbiculatis.
a. De eenbladige vijffpleetige Kelk	a. Perianthium monophyllum quin- quefidm.
b. De vijfbladige Bloem met vijf Meeltraadjes.	b. Corolla pentapetala, cum Sta- minibus quinque.
c. Een Bloemblad met een Meel- draadje.	c. Petalum cum Stamine.
d. Het rondachtige Vruchtbeginsel met vijf eenvoudige Stijlen en Sempelen.	d. Germen subrotundum cum Stij- lis quinque simplicibus & Stig- matibus.
e. Hetzelve van de bovenzijde.	e. Idem a superiori parte.
BLOEITIJD. Groeit overvloedig in Europa's, Asia's en America's moerasige Plaatsen en Turflanden. Op Nederlands vogtige Hei en Turfvelden, in de Provinciën van Gelderland, Friesland, Holland en Utrecht. De Plant wordt niet hoe- ger dan zij op de Plaats daar gesteld is, en bloeit in Julij.	TEMP. FLOR. Abunde crescit in Europæ, Asiæ atque America paludosis atque locis turfosis. Ad ericeta humida turfosa Belgia, in Geltia, Friûa, Hollandia, Ultra- jectinaque provincia &c. Altitu- dinem acquirit talem, qualem Fi- gura refert atque Julio floret.

GEBRUIK. *Herba Rosella, Roris Solis, Zonnedaauw.* De Bladen en Steelen van de Plant zijn scherp, zuur en bitterachtig, iets samentrekkende en melkachtig, bezeeren de Huid en zijn droog oplosfend. De Plant word voor een vergift gehouden, en wel dat ze voor de schaapen doodelijk zij. Men heeft ze als middel bij de longteering, benaauwde borst, de catarhaale hoest, en tot opwakering der Levenskrachten geroemd. Verscheiden oude Schrijvers hebben veel wonder van dit Middell opgegeeven, maar hunne verregaande verheffingen laaten eenig mistrouwen op haare observaties vallen. Eenige nieuwe artsen hebben opgemerkt, dat het de hoest veroorzaakt, (zo als dit ook bij de schaapen het geval is) en dat het bij de Influenza zeer goede werking geuit hebbe. Het word als oplosfend middel onder het *Elix. Peñ. Wed.* gemengd. Uitwendig gebruikt men het tegens de wratten en exteroogen.

B 3

PEEN